

CANLILARI SINIFLANDIRALIM

Canlı ve Cansız Varlıklar

Çevremizde gördüğümüz varlıklar canlı ve cansız olmak üzere ikiye ayrılır. Taş, toprak, hava, su gibi varlıklar cansız; insan, hayvan ve bitkiler ise canlı varlıklardır.

Bir varlığın canlı olduğunu gösteren 7 temel ortak özellik vardır:

1. 🍎 Beslenme

- Tüm canlılar yaşamak, büyümek ve enerji toplamak için beslenirler.
- Bitkiler: Kendi besinlerini kendileri yapar.
- Hayvanlar ve İnsanlar: Besinlerini dışarıdan hazır alırlar.

2. 🏃 Hareket Etme

- Canlıların hepsi hareket eder fakat hareket şekilleri farklıdır.
- Hayvanlar: Yürür, koşar, uçar veya yüzer.
- Bitkiler: Kökleriyle suya, yapraklarıyla güneşe doğru yönelerek hareket eder.

3. 📏 Büyüme ve Gelişme

- Bütün canlılar doğar, büyür ve gelişir.
- Fidanın kocaman bir ağaç olması veya yavru kedi büyüüp yetişkin kedi olması büyümedir.

4. 💨 Solunum Yapma

- Canlılar yaşamak için gerekli enerjiyi sağlarken oksijene ihtiyaç duyar ve solunum yapar.
- İnsanlar ve karadaki hayvanlar ciğerleriyle, balıklar solungaçlarıyla, bitkiler ise yapraklarındaki gözeneklerle solunum yapar.

5. 💧 Boşaltım Yapma

- Canlılar vücutlarındaki zararlı veya gereksiz maddeleri dışarı atarlar.
- İnsanlar ve hayvanlar terleme ve idrar yoluyla, bitkiler ise yaprak dökerek ve terleyerek boşaltım yapar.

6. 🐣 Üreme (Çoğalma)

- Canlılar soylarını devam ettirmek için çoğalırlar.
- Kuşlar ve balıklar yumurtlayarak, memeli hayvanlar ve insanlar doğurarak, bitkiler ise tohumla çoğalır.

7. ⚡ Tepki Verme

- Canlılar çevrelerinde gerçekleşen olaylara (ses, ışık, sıcaklık) karşı tepki verirler.
- Sıcak bir şeye dokununca elimizi çekmemiz, köpek havlayınca irkilmemiz veya Küstüm Otu bitkisinin dokununca yapraklarını kapatması birer tepkidir.

CANLILARI SINIFLANDIRALIM

Canlı Nedir?

Çevremizde gördüğümüz; doğan, büyüyen, beslenen, çoğalan ve hareket eden varlıklara canlı denir.

Bilim insanları canlıları daha kolay inceleyebilmek için 4 ana gruba ayırmıştır:

1. Bitkiler

Kendi besinini kendisi üreten canlılardır.

Toprağa bağlı yaşarlar, aktif olarak yürüyemezler ama güneşe doğru yönelerek hareket ederler.

- Örnekler: Papatya, çam ağacı, gül, elma ağacı, çim.

2. Hayvanlar

Besinlerini dışarıdan hazır alırlar.

Yürüyerek, koşarak, uçarak veya yüzerek hareket edebilirler.

- Örnekler: Kedi, kuş, balık, kelebek, kaplumbağa.

3. Mantarlar

Bitki değildir çünkü kendi besinlerini üretemezler.

Nemli ve karanlık yerlerde yaşarlar.

- Örnekler: Şapkalı mantar, küf mantarı, maya mantarı.

4. Mikroskobik Canlılar

Gözümüzle göremeyeceğimiz kadar küçük canlılardır.

Sadece mikroskop adı verilen özel aletle görülebilirler.

Yoğurdun mayalanmasında, hamurun kabarmasında ve hastalıkların oluşmasında rol oynarlar.

- Örnekler: Bakteriler, amip, öglene.

1. Doğru Grubu İşaretle

	Hayvanlar	Bitkiler	Mantarlar	Mikroskopik canlılar
1. Çam ağacı	☐	☐	☐	☐
2. Kedi	☐	☐	☐	☐
3. Şapkalı mantar	☐	☐	☐	☐
4. Bakteri	☐	☐	☐	☐
5. Çiçek	☐	☐	☐	☐
6. Kuş	☐	☐	☐	☐
7. Küf mantarı	☐	☐	☐	☐
8. Amip	☐	☐	☐	☐

2. Eşleştir

1. Gül

BİTKİLER

2. Köpek

HAYVANLAR

3. Şapkalı mantar

MANTARLAR

4. Maya

5. Çınar ağacı

6. Bakteri

MİKROSKOBİK
CANLILAR

Hangisi Farklı?

- a) Elma - Çam - Kedi Hangisi farklı? _____
- b) Serçe - Balık - Mantar Hangisi farklı? _____
- c) Küf - Maya - Çiçek Hangisi farklı? _____
- d) Bakteri - Amip - Kedi Hangisi farklı? _____

Doğru mu Yanlış mı?

- a) Bitkiler kendi besinlerini üretebilir.
- b) Hayvanların hepsi mikroskopla görülür.
- c) Mantarlar kendi besinlerini üretemez.
- d) Bakteriler mikroskobik canlı olabilir.
- e) Çiçek bir hayvandır.

D	Y
D	Y
D	Y
D	Y
D	Y

BENİM ÖRNEKLERİM

Bitkiler:

Hayvanlar:

Mantarlar:

Mikroskobik
canlılar:
